

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 **Titlul actului normativ**

HOTĂRÂRE **privind aprobare a Planului de acțiune pentru promovarea negocierilor colective 2025-2030**

Secțiunea a 2-a **Motivul emiterii actului normativ**

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Inițiativa : Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale

Prezentul proiect are în vedere transpunerea Directivei (UE) 2022/2041 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană

2.2. Descrierea situației actuale

În Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din data de 25.10.2022 a fost publicată Directiva (UE) 2022/2041 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană. Directiva urmărește să asigure faptul că salariile minime sunt stabilite la un nivel adecvat nivelului de trai și că salariații au acces la o protecție a salariului minim, sub forma unui salariu minim legal sau a unor salarii stabilite prin convenții colective, cu instituirea obligației tuturor statelor de a promova negocierile colective în favoarea ameliorării condițiilor de muncă ale lucrătorilor. Termenul de transpunere în legislația națională a Directivei privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană este data de 15 noiembrie 2024.

Obiectivul de promovare a negocierilor colective pentru susținerea evoluției salariilor minime este direct corelat în cadrul sistemului național de negociere colectivă cu obiectivul de reglementare a mecanismului de stabilire, actualizare și adecvare a salariului minim legal urmărit de reforma 5, componenta 13 din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) este prevăzută o reformă privind modul de stabilire a salariului minim. Astfel, în cadrul componenta C13, Reforma 5, cu titlul “Asigurarea cadrului legal pentru stabilirea salariului minim”- Jalon 392 .– Intrarea în vigoare a actului care reglementează noul sistem de stabilire a salariului minim-, este prevăzută instituirea, începând cu anul 2024, a unui mecanism nou și a unei noi formule pentru a stabili nivelul salariului minim în mod obiectiv și sistematic, în consultare cu partenerii sociali și ținând seama de acțiunile Uniunii.

Consolidarea dialogului social și promovarea negocierilor colective în susținerea drepturilor sociale sunt obiective prioritare ale UE, angajate de statele membre prin Pilonul European al Drepturilor Sociale punctul 8, Declarația de la Porto, Agenda 2030 și Recomandarea privind consolidarea dialogului social, corelată cu Recomandările specifice de țară 2016-2022 și cu obiectivul de la art. 4 al Directivei (UE) 2022/2041 privind adecvarea salariilor minime la nivelul statelor UE care se raportează la aplicarea convențiilor OIM nr. 87, nr. 98 și nr. 154 privind libertatea de asociere, dreptul de negociere colectivă și promovarea negocierii colective.

Pe fondul declinului negocierilor colective, predilect la nivel sectorial, identificat în cadrul Studiului de impact al Comisiei Europene, directiva instituie statelor obligații de acțiune, în consultare obligatorie cu partenerii sociali pentru sprijinirea negocierilor colective în favoarea acoperirii lucrătorilor prin convenții colective cu drepturi mai favorabile.

Întrucât România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, are obligația creării unui cadru de condiții favorabile negocierilor colective, prin evitarea impunerii unor constrângeri juridice sau administrative în înregistrarea acordurilor colective, dacă rata de acoperire a negocierilor colective în plan național este sub 80%, cum este și cazul României, statului îi revine suplimentar în transpunerea art. 4 paragraful 2) prevăzută de Directiva (UE) 2022/2041 privind salariile minime adecvate în UE, obligația de a stabili un Plan de acțiune de promovare a negocierilor colective, cu măsuri suport identificate în consultare sau în acord cu partenerii sociali.

Se impune adoptarea de măsuri pentru facilitarea negocierii colective la niveluri superioare unității (grup de unități, sector de negociere colectivă), astfel încât să fie îndeplinite Recomandările Specifice de Țară și Recomandările OIM, respectiv obligațiile asumate de România în transpunerea Directivei (UE) 2022/2041 privind salariile minime adecvate în UE.

În sensul măsurilor legislative adoptate, în Planul de Redresare și Reziliență a prevăzut ca Jalon 449 Intrarea în vigoare a legislației privind dialogul social, care prevede un dialog social și o negociere colectivă semnificative și în timp util, în conformitate cu recomandările OIM. Astfel, în decembrie 2022 a fost adoptată, cu asistență tehnică din partea OIM prin Memorandumurile din 2015, 2018 și 2022 și cu consultarea consensuală a partenerilor sociali, Legea nr. 367/2022 privind dialogul social, care reglementează dreptul de asociere și afiliere în sindicate și patronate, reprezentativitatea organizațiilor sindicale și patronale abilitate în negocieri colective la diferite niveluri, procedura de negociere colectivă, nivelurile de negociere colectivă, părțile îndreptățite să negocieze colectiv la fiecare nivel, efectele contractelor colective de muncă, încheierea și înregistrarea contractelor colective de muncă/acordurilor colective, după caz precum și procedura de extindere a aplicării contractelor colective de muncă la nivel sectorial și național.

Legea nr. 367/2022 privind dialogul social, cu modificările și completările ulterioare, recunoaște ca niveluri de negociere colectivă: unitatea, grupul de unități, sectorul de negociere colectivă și nivelul național.

În urma întâlnirilor ce au avut loc în cadrul grupurilor de lucru organizate cu partenerii sociali, atât cu reprezentanții confederațiilor sindicale și patronale, cât și cu experți desemnați de aceste organizații, s-au agreat măsuri legislative de consolidare a negocierilor colective și a transpunerii integrale a directivei.

În ședința din data de 21.06.2024, Guvernul României a aprobat Proiectul Legii privind stabilirea salariilor minime adecvate, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative prin care se asigură transpunerea în legislația națională a Directivei (UE) 2022/2041 din 19 octombrie 2022 a Parlamentului European și a Consiliului privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană, proiect transmis Parlamentului României în vederea adoptării în regim de urgență. Astfel, în Plenul Camerei Deputaților din data de 22.10.2024 a fost adoptată Legea privind modificarea și completarea unor acte normative, pentru stabilirea salariilor minime adecvate, promulgată de Președintele României în data de 13.11.2024 aceasta fiind publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1139 din 14 noiembrie 2024 și devenind astfel Legea nr. 283/2024. Acest act normativ reglementează, printre altele, cadrul legal necesar pentru asigurarea unui nivel adecvat de stabilire a salariilor minime, cât și faptul că salariații au acces la o protecție a salariului, sub forma unui salariu minim legal și a unor condiții decente de muncă, stabilite în temeiul unor contracte colective de muncă, acorduri colective sau alte acorduri scrise.

Proiectul de act normativ prevede, la propunerea Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, crearea temeiului legal în vederea adoptării, prin hotărâre de Guvern, a Planului de acțiune pentru promovarea negocierilor colective 2025-2028.

2.3. Schimbări preconizate

Prezentul act normativ stabilește direcțiile prioritare de acțiune ale Guvernului pentru susținerea creșterii progresive a acoperirii negocierilor colective în favoarea îmbunătățirii condițiilor de muncă și de trai ale salariaților, măsurile de acțiune și termenele de implementare, instituțiile/autoritățile publice responsabile cu ducerea la îndeplinire a măsurilor și cerințele de colectare de date pentru punerea în aplicare și monitorizarea măsurilor.

Prin modificările aduse, proiectul de Hotărâre de guvern îmbunătățește cadrul legislativ al dialogului social, flexibilizează și încurajează negocierile colective la toate nivelurile prin o mai bună informare a angajatorilor și lucrătorilor asupra drepturilor și obligațiilor lor, prin diseminarea pe o scară largă a unor informații transparente și predictibile în vederea creșterii numărului de contracte colective muncă, cu un impact pozitiv asupra numărului de angajați acoperiți de un contract colectiv de muncă și implicit, asupra nivelului de trai și a păcii sociale;

Actul normativ prevede Instituțiile/autoritățile publice care acționează pentru previzionarea anuală a instrumentelor de realizare a măsurilor și modul de colectare și de raportare a datelor necesare raportării conform cerințelor prevăzute de aplicarea Directivei (UE) 2022/2041 din 19 octombrie 2022 a Parlamentului European și a Consiliului privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană

Totodată, actul normativ prevede etapizat un calendar anual de implementare a Planului de acțiuni, cu implicarea partenerilor sociali atât în Consiliul Național Tripartit, cât și în Comisia de dialog social din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, autoritate desemnată în proiectul normativ cu competențe în coordonarea Planului, în sprijinirea deciziilor Guvernului privind revizuirea, cu respectarea cerințelor de notificare a Comisiei Europene instituite la art. 4 paragraf 2) al Directivei (UE) 2022/2041, corelat cu responsabilitatea de raportare a ratei de acoperire a negocierilor colective conform art. 10 al directivei.

Partenerii sociali, respectiv reprezentanții confederațiilor sindicale și patronale reprezentative la nivel național au fost informați, consultați și implicați în procesul de elaborare a proiectului de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Planului de acțiune pentru promovarea negocierilor colective 2025-2030 și în stabilirea măsurilor din Planul de acțiune, având în suport considerentele directivei, orientările din Recomandările specifice de țară 2016-2022, Recomandarea Consiliului UE și practicile europene de consolidare a negocierilor colective.

2.4. Alte informații

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Beneficiile sunt legate de sprijinirea tranziției economice și sociale prin negocieri colective în favoarea asigurării ocupării decente și a creșterii veniturilor și a nivelului de trai, fără impact bugetar suplimentar față de bugetele anuale alocate autorităților guvernamentale pentru activitățile și obiectivele proprii ale acestora.

3.2. Impactul social

Prin modificările aduse, proiectul de ordonanță de urgență armonizează cadrul legislativ al dialogului social, flexibilizează și încurajează negocierile colective la toate nivelele.

Impactul estimat vizează creșterea numărului de lucrători acoperiți de un contract colectiv de muncă/acord colectiv și implicit îmbunătățirea condițiilor de muncă și asigurarea păcii sociale.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ respectă dreptul fundamental la condiții de muncă juste și favorabile și recunoaște exercitarea liberă a dreptului la negocieri colective a lucrătorilor pentru ameliorarea condițiilor de muncă ale acestora.

3.4. Impactul macroeconomic

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu e cazul

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu e cazul

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu e cazul

3.9. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani	Media pe cinci ani			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i) cheltuieli de personal						
ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli						
Se va menționa natura acestora						
4.3. Impact financiar, plus/ minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						

4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; Nu e cazul						
b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Nu e cazul						
4.8. Alte informații						
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Nu e cazul						
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu e cazul						
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) 5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Prezenta hotărâre a Guvernului transpune art. 4, paragraful 4 ale Directivei (UE) 2022/2041 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), Seria L, nr. 275 din 25 octombrie 2012.						
5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE Nu e cazul						
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu e cazul						
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Nu e cazul						
5.6. Alte informații						
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Prezentul proiect de act normativ se încadrează în prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.						
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Prezentul proiect normativ respectă prevederile Legii nr. 367/2022 privind dialogul social						
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative:						

Nu e cazul
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Nu e cazul
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Prezentul proiect va fi avizat de Consiliul Economic și Social și de Consiliul Legislativ.
6.6. Alte informații Prezentul proiect de act normativ a făcut obiectul informării și consultării partenerilor sociali.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Prezentul proiect de act normativ a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale. Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561 din 10 mai 2009.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventulul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Nu e cazul
Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Nu e cazul
8.2. Alte informații Nu e cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Planului de acțiune pentru promovarea negocierilor colective 2025-2030, pe care îl supunem aprobării Guvernului

**Ministrul Muncii, Familiei, Tineretului Și Solidarității Sociale
Simona BUCURA – OPRESCU**

AVIZAT:

VICEPRIM – MINISTRU

Marian NEACȘU

Secretarul General al Guvernului

Cristina TRĂILĂ

**Ministrul Investițiilor și Proiectelor Europene
Marcel – Ioan BOLOȘ**

**Ministrul Economiei, Digitalizării,
Antreprenorialului și Turismului**

Bogdan – Ivan GRUIA

**VICEPRIM – MINISTRU
Ministrul Afacerilor Interne**

Marian – Cătălin PREDOIU

Șeful Cancelariei Prim-Ministrului

Ștefan-Radu OPREA

**Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Florin – Ionuț BARBU**

Ministrul Energiei

Sebastian – Ioan BURDUJA

**Ministrul Afacerilor Europene,
Emilian - Horațiu HUREZEANU**

**Viceprim-ministru
Ministrul Finanțelor,
Tánczos BARNA**

**Ministrul Justiției,
Radu MARINESCU**